

Extra postán
 megvásárolható is.
 No. 224712/929.

Szerkesztőség
 és kiadóhivatal:
 Cluj, Str. Baron L. Pop
 18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
 Havonta 110, negyedévre 320, fél-
 évre 600, egész évre 1200 lel. Külföldi-
 ra: Havonta 2, negyedévre 6, fél-
 évre 12, egész évre 20 dollár. A
 feliratok díjaztatása szerint. Az
 "EKELET" az ardelei és bánási szoci-
 alizmus egyetlen politikai napilapja.
 Céljainak utánpótlását csak a for-
 rás megjelölésével engedjük meg.

EKELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ára 5 lej

Előfizetési
 leveleket nem
 fogadjunk el.
 — Kéziratok
 megőrzését és visszakiadását nem
 vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton
 Ernő. Felelős szerkesztő Jászberényi
 Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hód-
 oszegi Ernő, Strada Matei Milcu 3.

Csütörtök, 1935. okt. 10.

5696. EV. | XVIII. ÉVF. |
 TISRI 13. | 226. SZÁM.

VILÁG TÖRKE

Ellentmondó hírek érkeznek a keletafrikai frontról

Ujabb olasz jelentések elismerik, hogy Észak-Abessziniában ellentámadásba mentek át a négus csapatai. Az olasz jelentéssel szemben Addis-Abeában cáfolják Aksum bevételeit. Egyes angol lapok Adigrát visszavételét jelentik

A szankciók kérdésében Anglia és Franciaország között felmerült ellentétek miatt váratlanul korábban hívták össze a népszövetségi közgyűlés választmányát

Az abesszini harctérről érkező jelentések a legellentmondóbb híreket tartalmazták. Az olaszok tegnap esti jelentésével szemben, melyben Aksum városának elfoglalását adták tudtul, Addis-Abeából keltezték jelentések cáfolják Aksum bevételeit. Más abesszini jelentések Adigrát városának visszavételéről adnak hírt, sőt egyes kősz hírek szerint az abesszini csapatoknak sikerült Aduát is visszafoglalni.

Hogy az olaszok hadihelyzete Észak-Abessziniában nem tekinthető olyan szilárdnak, mint azt az első hivatalos jelentések feltűntették, azt a ma délután folyamán kiadott újabb olasz hivatalos jelentés is igazolni látszik. E jelentés szerint — melyet a Popolo di Roma az első olasz hadtest parancsnokságától kapott bulétin alapján közöl — az Adigrátot és Aduát meghódított olasz csapatok ellen az abessziniak ellentámadást indítottak Debraison irányában. A harc igen véres volt s az abesszinek nagy veszteségeket szenvedtek visszavonultak hadállásaikba. Az olasz repülők jelentése szerint — amelyek felderítő szolgálatot teljesítenek — Makale és az olaszok által tartott többi állások között abesszini alakulatok mutathoznak. A repülők több bombát dobtak le ezekre a formációkra. Egyébként tegnap elsősorban végzett abesszini repülő felderítő utat az olasz hadállások fölött, de igen magasról.

Váratlanul korábban ült össze a Népszövetség közgyűlésének választmánya

Genfi plenés szerint a népszövetségi közgyűlés választmánya a 1600. üléstől kezdve helyett már kora délután két órákor váratlanul megkezdte tanácskozásait. Azt hiszik, hogy az ülésnek a kitűzött idő előtt való megkezdése az angol és francia delegátusok között felmerült ellentétek miatt vált szükségessé. Az ellentétek oka a szankciók alkalmazásának mikéntjében keresendő. Magát a közgyűlést öt órára hívták össze nyilvános ülésre, amelyen Laval és Eden számoltak be az olasz-abesszini viszály állásáról.

Hogyan oldják meg a szankciók komplikált kérdését

A Havas távirati ügynökség jelentése szerint a Népszövetség közgyűlése elsősorban a szankciók problémáját vitatja meg. A delegátusok körében már tegnap felmerült a kérdés, hogy lehetséges-e gazdasági és pénzügyi jellegű megtorló intézkedések alkalmazása Olaszország ellen. Az előzetes tárgyalások folyamán meg lehetett állapítani, hogy a probléma rendkívül komplikált, mert két álláspontot kell figyelembe venni: a franciáit és az angolok. A francia és angol szakértők előzetes szeszencseréjükön nem tudtak teljes megegyezésre jutni a szankciók alkalmazásának mikéntjéről illetőleg. Egyes Olaszországgal szomszédos államoknak rendkívül nagy anyagi terhet jelentene a népszövetségi alapokmány 16. cikkének 3-ik bekezdésében foglalt szankciók alkalmazása.

A szankciók alkalmazásával ugyanis nagy kárt érné Jugoszláviát, amelynek kivitele 20 százalékat Olaszország veszi fel, Romániát, amely búzát és petróleumot exportál az olaszoknak, Oroszországot, amelynek fontos piacra Olaszország. Másik nehézség, hogy Németország esetleg segítséget nyújthat Olasz-

országnak. Abban az esetben, ha Németország elhatározza, hogy vassal, nikkellel, rézzel és petróleummal látja el Olaszországot, úgy ezt megteheti azáltal, hogy fenti termékeket más országokban vásárolja meg és mint közvetítő azokat eladja Olaszországnak. Ennek ellenére népszövetségi körökben azt hiszik, hogy ha a gazdasági megtorló intézkedéseket Anglia, Franciaország, az Egyesült Államok, Oroszország és a Balkán-államok megfelelő szigorral fogják alkalmazni, a kívánt célt el fogják érni.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a népszövetségi összegeveztetendő bizottság a szankciók alkalmazásának alapjául a tavaszszal a Népszövetség elé terjesztett jelentést fogja venni, amelyek arra szolgálnak, hogy fokozzák a népszövetségi alapokmány hatékonyságát a kollektív biztonság megszerzésében. Ezt a jelentést Stresban készítették, válaszul az 1935 márciusában kelt német jegyzékre, amely — mint ismeretes — egyoldalul felmondta a versaillesi békeszerződést. E jelentésben gazdasági és pénzügyi megtorló intézkedésekről van szó.

Aksum még tartja magát?

Cluj, október 9. Az abesszini harctérről érkező híradások olyannyira ellentétesek és egy-egy ellentmondók, hogy a tényleges hadszíntéri helyzetet ezekből a jelentésekből megállapítani lehetetlen. A Rómából érkező hadi jelentések homlokegyenest ellentmondanak az Addis Abeabából érkező jelentéseknek, sőt a másikkal szemben rendszerint megbízható nagy távirati ügynökségek is ellentmondó jelentéseket adnak ki.

A tegnap délután folyamán Rómából érkező jelentések már pozitív formában számoltak be Aksum bevételeiről, amellyel szemben a ma Addis Abeabából érkező jelentések nem erősítik meg, illetőleg cáfolják a északabesszini 16- város bevételeit.

Az abesszini jelentés csak azt ismeri be, hogy

két olasz hadoszlop különböző irányokból közeledik a város felé. Az abesszinek megkerülő mozdulattal az olaszok hátába akarnak kerülni, hogy visszavonulásra kényszerítsék őket. Egyidejűleg két abesszini hadsereg 15 ezer lovassal vonul észak felé. Az abesszinek lépésről-lépésre hátrálnak, folyton nyugtalanítva az olaszokat, mialatt az olasz repülők az abesszini frontmögötti telepeket bombázzák. Addis Abeában tegnap egész éjszaka teljes sötétség uralkodott. Diredaua fölött megjelent egy olasz repülőgép, amely fény-szórót használt. Meg nem erősített hírek szerint az olaszok egyes támadásaiknál gázbombákat használtak.

Addis abeai jelentés szerint az olaszok Ogaden tartományban visszavonulóban vannak.

Abesszini hivatalos jelentések állandóan hangoztatják, hogy az olasz hadseregből benszü- lőt katonák tömegesen szöknek meg. Így az askari törzsből ötven katona jött át az abessz- szinekhez, gépfegyverekkel felszerelve. Ez Maiale mellett történt. Eritreában áttörő két század benszüllött jelentkezett az abesszini hadseregarancsnokságnál, hogy az olaszok ellen akar harcolni.

Egyes angol lapok azt az ellenőrizhetetlen hírt közlik mai számukban, hogy 15 ezer főnyi abesszini hadsereg tegnap visszavonult Adigrát. A Central News angol sajtóügynök azt a szenzációs értesítést közli, hogy a vasárnap lezajlott aduai csatánál az olaszokat ismétetlen körülmé- ták és a 39 év előtti vérfürdő teljes bor- zalmasságában megismétlődött.

A lapnak ezt a híradását a Reuter távna- i ügynökség tulzottnak minősíti.

A Reuter távirati iroda tudósijának je- lentése szerint az abesszini hadműveletek új- színterére — amint azt a jelek mutatják — az abesszini haderők ellentámadásai vezeték be. A keleti és a déli frontokon napok óta guerrilla-harcok folynak. Maguk az olasz la- pok, élükön a Lavoro Facista című lappal, azt hangoztatják, hogy Adua megszállása csak helyi jelentőségű. Olaszországnak tovább kell haladnia az előre kitűzött célok elérése felé. Emellett nincsen kizárva annak lehetősé- ge, hogy a határnak között az 1906. évi szerződés alapján új tárgyalások induljanak meg az abesszini kérdésben, de az elért eredmény után nem szabad pihenőt tartani és átérni a diplomáciai tárgyalások kizáróla- gosságának útjára.

Római jelentés szerint az olasz csapatszállí- tások tovább folynak Kelet-Afrika felé. Reg- gio Calabriában tegnap megkezdtek a Sila hadosztály behajózását.

A mai nap folyamán Tuniszból, a Cole d'Azurról, Angliából és Egyiptomból több olasz önkéntes érkezett Rómába, akiket rövid szabadulati bérezés után a Tevere-divízió- hoz osztanak be.

Olaszország tiltakozik az addis abeai olasz követ kiutasítása ellen

Genfi jelentés szerint az olasz kormány jegyzéket intézett a Népszövetség főtitkársá- gához, amelyben tiltakozik a Vinci gróf addis- abeai olasz követ kiutasításának indokolásá- val foglalkozó abesszini bejelentés állításai ellen, amelyeket kitaláltak minősít. Vinci olasz követ egyidejűleg tiltakozást jelentett be az abesszini külügyminiszternél az ellen, hogy egyik kurirját Diredaua közelében le- tartóztatták.

Egyidejű római jelentés szerint az olasz kormány elhatározta, hogy megújítja egyéne- ként 2000 olasz líránál nagyobb összegnek az országba való behozatalát. Az átutalás kizáró- lag bankok útján eszközölhető.

Az amerikai exportörök nem respektálják Roosevelt export-tilalmát

Az amerikai exportörök szövetsége tegnap elhatározta, hogy nem veszi tekintetbe Roo- sevelt kijelentéseit és készpénzfizetés ellené- ben bármely olasz, vagy abesszini rendelést teljesíteni fog. A szállítási kockázatot a meg- rendelők viselnek. Ez a határozat azonban csak teoretikus, mert a kormány engedélye nélkül az amerikai vámhiva alok semmiféle szállítmányt nem engednek ki az országból.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

A megszüntetett hadi-nyereség

Az Egyesült Államok kormánya egy idő óta élénken foglalkozik a háborús föl- szerelési-ipar nyereségeinek problémáival. Régi bűnök kiküszöbölését vette tervbe az amerikai kormány ezzel. A háboruk való- ságos hiénái a hadseregszállítók, akik az idők során egész dinasztikákká nőttek ki magukat, vagyonukkal és befolyásukkal kiváltságos pozíciót szereztek és alacsony- rendű mentalitásukat átvitték szélesebb néprétegekbe. Nemcsak a katonai szállítá- sokon szereztek vagyonokat, hanem a há- boru nyomorán és megszorultságain is. Persze a legerkölcstelenebb módon, ár- uhalmozással és a megszorultság és két- ségbeesés kiaknázásával. Olyan „erkölcsö- ket” teremtetek ezzel, amely megfertőzött minden tisztesség-érzetet és emberiség- get.

Igy hát az Unio kormánya egészen új alapokra fekteti a háborús ipart, amely- ből ki akarja küszöbölni az eddigi módsze- reket. A washingtoni szenátus a „Muni- ciós Bizottságot” jelölt ki, akire rábízta az új tervek kidolgozását. A bizottság, amely teoretikusok és gyakorlati emberek taná- csa, hónapokon át dolgozta föl az Egyesült Államok gazdasági statisztikáját, termé- szetesen a háborús szükségletek szempont- jából. Munkájuk eredménye egy új tör- vény, amelyet már be is terjesztettek a kongresszus elé.

A törvény a háboru kitorésekor automa- tikusan életbe lép. A „bill” alapelve, mely az eddigi rendszerek gyökeres kiirtását célozza, e jelszó: „Pay as you fight”. — Ugy fizess, ahogy harcolsz! Minden ipari és üzleti tevékenység, a háboruban nem hajthat három százaléknál többet. Azok az iparlovagok, akik Amerikában vagyoni vagy politikai, karriert akarnak csinálni a háborus nyereséggel, nagyon csalódnak. Ha az ipar és kereskedelem urai nem elég- szenek meg a megállapított nyereséggel, akkor az első szankció ellenük az, hogy nem kapnak fölmentést, hanem tartoznak bevonulni. A hadvezetőség pedig gondos- kodik arról, hogy a legrövidebb időn be- lül a front legexponáltabb helyére kerüljenek.

A bizottság meg van győződve arról, hogy a törvénynek áttűtő, nagy hatása lesz. Bevezetésében a törvény ezeket mon- ja: „Ezennel megállapítjuk a kongresszus szándékát, amely nem engedheti meg, hogy az Egyesült Államok fennhatósága alatt bárki is személyi hasznot huzzon olyan háborúból, amelyben az Egyesült Államok bele vannak, vagy bele lehetnek keverve.

A törvényt érezni fogják nemcsak azok, akik az elmúlt nagy háboruban roppant vagyonukat szereztek, hanem a kisiparo- sok is, akik vagy a hadsereg közvetlen rendelkezésére dolgoznak, vagy pedig nagy hadseregszállítók megbízásából. Sőt min- den polgár, akinek bármilyen kapcsolata is lesz a háboru gazdasági vonatkozásai- hoz, érezni fogja a törvény igazságos szí- gorát.

Az amerikai törvényhozás elképzelése szerint a valuta-inflációt csak ilyen mó- don lehet majd megakadályozni. Ugyanez a bizottság gondoskodott még az arány- lag kicsiny háborus nyereségek megadó- zatásáról is. Háboru alatt a többi ipar sem dolgozhat különösebb nyereséggel. Az állam gondoskodik arról, hogy egyes produktív rétegek a súlyos időkben a kon- junkturát ki ne használják és hat száza- lék tiszta nyereséget engedélyez az állam a nem-hadiiparnak. Ami ezenfelül marad,

A németországi zsidó nagyvállalatok sorra kihullanak a zsidó tulajdonosok kezéből

Készül a törvény, amely szerint zsidó cégek csak a nemzeti szocialista párttagokhoz jövöhagyásával kaphatnak kölcsönt. A németországi zsidóság tragédiája közeledik utolsó fázisához

A német lapok hirdetései rovata: a zsidó egzisztenciák temetője

Berlin, október 9. A németországi zsidóság tragédiája közeledik utolsó fázisához. Az a hatszáz ezer főnyi zsidóságot, amely évszázadok óta ezer szállal volt belerögződve Németország gazdasági és kulturális életébe, sem lehet mári-holnapra maradéktalanul kiszakítani a német élet testéből. Az egyre-másra megszavazott törvények és rendeletek, valamint a féktelen uszítás azonban a náci közel három esztendő uralma alatt elvégeztetett munkát és ma már nincsen a németországi zsidóságnak olyan rétege, amelynek mindennapi kenyerét ne fenyegetné a legnagyobb veszedelem.

A Harmadik Birodalom zsidó-ellenes hadjárata első áldozatai azok a zsidók voltak, akik irigylet jelentős pozíciókat töltöttek be az ország kulturális és közgazdasági életében. A náci-uralomnak már a második napján erőszakkal távolították el a zsidó egyetemi tanárokat katedráikról, a magasrangú zsidó tisztviselőket a rendőrség, az igazságügyi apparátus és az iskola-hálózatból. A zsidó tudósok, főbírák, rendőrfőnökök és tanárok, részint koncentrációs táborba kerültek, részint szétszórták az egész világon, hogy megkísérleljék új egzisztenciát teremteni.

Ugyanez a sors érte már néhány hét múlva a szabadfogalkozásúak egész légióját, az ügyvédeket, az orvosokat, akiket megfosztottak foglalkozásuk gyakorlásának jogától, a színházakat, az újságírókat és az írókat, akiknek működései teret kizárólag a zsidók által fenntartott zsidó intézményekre korlátozták.

A németországi zsidó munkások és alkalmazottak sem járnak jobban. A munkatörvény gondoskodott arról, hogy az országba csak az juhasson munkához, aki tagja a nemzeti szocialista munkapártjának, amelyből a zsidókat eo ipso kizárták.

Nehézebben tudott elbánni a Harmadik Birodalom a zsidó kapitálissal, akiknek anyagi érdekeltségei a dolog természeténél fogva annyira össze voltak fonódva árja anyagi érdekeltségekkel, hogy azok veszélyeztetése nélkül radikálisan eljárni a gazdag zsidó rétegek ellen nem lehetett. Maga a bojkott, amelyet a zsidó kereskedők ellen pendelt el többszörösen is a nemzeti szocialista párt, nem bizonyult eléggé hatásos eszköznek. Egyrészt, mert a lakosság nem reagált azaz szívesen a bojkott-felhívásokra, másrészt azért, mert a zsidó kereskedők ellen bojkott közvetlenül sújtotta ana árja érdekeltségeket is, amelyek üzleti összeköttetésben álltak korábban a szobanforgó zsidó cégekkel és amelyek ezt a kapcsolatot saját anyagi bázisuk veszélyeztetése nélkül mári-holnapra nem szüntethették meg.

Zsidó egzisztenciák tragédiája a német lapok hirdetései oldalán

Ezért párosították a zsidók elleni bojkottot a közgazdasági és gazdasági természetű szankciók egész légiójával, amelyek erejével teljesen megőrt a gazdag zsidó rétegek utolsó ellenállása is és ma már az a helyzet, hogy a legkomolyabban megalapozott zsidó vállalatok után hullanak ki zsidó tulajdonosok kezéből.

Német újságoknak, de különösen a Frankfurter Zeitungnak hirdetéséből indirekt uton láderül, hogy a németországi helyzet egyre több zsidó céget kényszerít arra, hogy vállalatán gyorsan és neveltséges áron tulajdonosok kezéből. Csaknem valamennyi németországi zsidó üzlet és vállalat eladó, míg ugyanakkor vásárolni alig akar valaki. A legsúlyosabb helyzetben azok az üzemek vannak, amelyek eddig a zsidó és árja társas cég kezében voltak. Az árja társtulajdonos a lapok hirdetései rovatában gőresösen hirdeti pénz után, hogy zsidó társát kifizethesse. A Frankfurter Zeitung hirdetései rovatában a legnagyobb helyet az eladó üzletek rubrikája tölti ki. **„A rendkívüli körülmények hatása alatt“** — így kezdődik a legtöbb hirdetés, amelyben zsidók üzleteiket eladásra kínálják. Sok hirdetés elhallgatja, hogy az eladó üzletnek tulajdonosa zsidó, míg egyre többen akadnak olyan hirdetések, akik nyíltan közlik a hirdetésben, hogy az üzlet zsidó tulajdonosa ki akar vándorolni és ezért akarja vállalatát minél gyorsabban likvidálni. Olyan üzemek, amelyek több mint öven esztendő óta áll-

nak fenn és amelyeknek az évi forgalmuk több millió márkára rug, „a körülmények miatt, azonnal eladó, magukat gyorsan elhárító árjak számára.“

„Bármilyen üzletet, vagy állást külföldön“

Uj rubrika a hirdetései oldalán az „elcserelem üzletet külföldön“ című rovat, amelyben egyre-másra jelennek meg olyan hirdetések, hogy németországi nagyvállalatok elcserelehetők akármilyen jelentéktelen, külföldön lévő üzemmel. Mint hogy az utóbbi időben szisztematikusan bocsátják el a magánvállalatok és üzemek kötelekéből a zsidó alkalmazottakat, állandó rovat lett a hirdetései rovatban **„Megürültek az alábbi állások.“** Másrészt az állást keresők rovaiban sürin lehet olvasni, hogy szakképzett zsidók bármilyen állást elfoglalnak külföldön. Hasábon kereszttül keresnek zsidó házak negyvenöt évvel idősebb háztartási alkalmazottat, vagy lemárja származású cselédet, míg a lap egy másik oldalán azok az árja háztartási alkalmazottak keresnek szolgálatot, akiket átmenet nélkül el kellett bocsátani: a zsidó házak szolgálatából. A legszerencsésebb hirdetés az ugynevezett **„nemárja kereszttérnyek“** akiket a szó szoros értelmében torzszóitokkal minősített a nürnbergi törvény.

Zsidó nagyvállalatok kihullanak a zsidók kezéből

Berlin, október 9. Még külföldi körökben is nagy feltűnést és nem kis megdöbbenést keltett, hogy az Aron-Müvek, amelyeknek új neve ma Hellowatt-Elektrizitätswerke A. G. és amelyek alapítójáé nyolcmillió márká, az alapító zsidó tulajdonosok kezéből egy nagy árja bank tulajdonába ment át.

A frankfurti Gebrüder Wolff malomművek zsidó tulajdonosai a két és egynegyedmillió márkát kitevő részvénybőkből öket megillető 50 százalékot eladták a frankfurti Ifentmühlenek, amely tíz árja érdekeltségű.

Alfred Ornsteint kényszerítették arra, hogy kilépjen az Ornstein et Koppel cég igazgató-ságából.

A berlini monstre áruháznak, a Wertheim-nak igazgatóságában és felügyelő bizót sájkában nagy átszervezést hajtottak végre, amelynek során az áruház összes zsidó igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai kiléptek a cégtől.

Valamennyi itt felsorolt esetben olyan cégekről van szó, amelyeket zsidók alapítottak évtizedekkel ezelőtt és amelyek mindegyike fontos szerepet töltött be az ország gazdasági életében.

Zsidó cégek csak a párt beleegyezésével kaphatnak kölcsönt

Minden jel arra mutat, hogy a zsidó üzletek és vállalatok elleni kampány át fog terjedni a hiteléletre is. A nemzeti szocialista párt hivatalos gazdasági havi szemléje októberi számában nagy cikket közöl **„Banküzletek zsidóktól“** címen. Ez a cikk, amely biztos előjele egy készülő új törvénynek, amely meg fogja szorítani a zsidó üzemek hitel-ellátását, többek között a következőket mondja: **„Nyujtson-e kölcsönt egy bank zsidó klientséinek?“**

Tulajdonképpen tagadólag kellene erre a kérdésre felelni. Nemcsak azért, mert kölcsönt nyujtani zsidóknak ellenkezik a nemzeti szocialista szellemmel, de azért is, mert a kölcsön folyósításával megerősített zsidó vállalat ártalmára lehet árja cégeknek. Azonban függetlenül az alapvető megítélésről, részben gazdasági, részben szociális mérlegelés tárgyává kell tenni, hogy egyes esetekben ilyen kölcsön nem szolgál-e közvetlenül valamely német üzem hasznára. Így például meggondolandó, hogy egy zsidó cégnek német vállalatnál feladott rendelései, amelyet német vállalatok kalkuláltak mindig ezekkel a rendelésekkel és vállalatuk további fentartása érdekében szükségük is van ezekre a rendelésekre, nem kaphatják meg esetleg a rendelést, ha a zsidó cégtől hirtelen megvonják a hitelt, vagy nem nyujtának neki új kölcsönt. Meg kell azután vizsgálni azt is, hogy adott esetben nem fogja-e jelenteni a hitelmegtagadás, vagy a hitel-felmondás árja alkalmazottak és munkások elbocsátását.

Mindenesetre a jövőben a zsidókkal való bankeszerü összeköttetésben szigorubb mér-

téket kell használni, mint eddig. Ajánlatos tehát, hogy kötes esetekben a bankok a megfelelő párttagokkal egyetértésben járjanak el és a kölcsönt akkor nyujtsák, ha a párttagok ehhez hozzájárultak.

Nyujtson-e egy árja bank egy zsidó banknak információt német cégről?

Feltehető, hogy egy bank akkor kér információt valakiről, ha az illető hitelért fordul hozzá. És a hitelt csak akkor nyujtsák, hogy ha az információ jó. Ha az árja bank megtagadná a zsidó banktól az árja ügyfélre vonatkozó információt, úgy végső fokoz az árja ügyfél nem kapná meg a kívánt hitelt, aminek semmiképpen sem volna jó hatása a mai tökeszegény viszonyok között. Nincs semmi ok sem arra, hogy lemondjon valaki a zsidó bankházak kölcsönéről. Az az ellenvetés, hogy egy német vállalat azzal, hogy zsidó bankháztól vesz fel kölcsönt, kamat-rabszolgaságba jut, nem állja meg teljesen a helyét. A banktörvények és a bankok működéséről szóló szabályrendeletek minden Németországban engedélyezett hitelintézetre és így nemárja bankokra is vonatkoznak.

Igy ír a nemzeti szocialista párt hivatalos sajtója és rövidesen számolni lehet azzal az új rendelkezéssel, amelynek a veleje az lesz, hogy zsidó cég árja banktól csak akkor kap-

Használja a szavatoltan klórmentes:

SODIL

Ha a ruhát puha vízben mossá, nem kell erősen dörzsölnie, ez pedig fontos, mert az erős dörzsölés szétrombolja a fehérneműt. A közönséges víz túlságosan kemény a mosáshoz. Hogyan lehet azt megpuhítani? Erre csak egy mód van: a „SODIL“ használata. A „SODIL“ kitűnő készítmény, amely minden próba-mosásnál egyszerű eredményt ért el. A „SODIL“ puhává teszi a vizet, növeli a szappan habképződését, megkönnyíti a munkát és mégis **HÖFEHÉRRÉ TESZI A FEHÉRNEMŰT!**

hat kölcsönt, ha ehhez a nemzeti szocialista párt helyi vezetősége hozzájárul, míg az árja cégek megkapják a hivatalos engedélyben a morális alátámasztást, hogy zsidó bankháztól kölcsönöket vegyenek fel.

Newyork zsidónegyedében a felháborodott zsidóság véresre vert egy náci-csoportot

A náci-autókról eltávolították a horogkeresztet — a náciakat kórházba szállították

NEWYORK, október 9. (Rador.) Több, mint 3000 főnyi zsidóság tegnap Newyorkban megtámadott egy horogkeresztes csoportot, amely nemzeti szocialista egyenruhában járta be egy teherautón a zsidó városnegyedet és náci népgyűlésre toborozta a híveket. A nemzeti szocialistákat súlyosan sebesülve szállították kórházba. Az autóról a horogkeresztet eltávolították. A rendőrség helyreállította a rendet és többeket letartóztatott.

Select Mozgó

Select Mozgó

Jön: SEQUOIA

Lemond állásáról dr. Moşoiu oradeai polgármester?

A helyettes polgármester nem halasztja el Jom-Kippurkor a hetipiacot, mert legfeljebb egy nap nem keresnek a zsidók

Oradea, október 9. (Az Uj Kelet tud.) Oradeán márt napok óta olyan híreket szíroznak, hogy dr. Moşoiu Tiberiu polgármester le mond állásáról és Clujra költözik, ahol már házat is vett.

Mosoiu polgármester, mint egyetemi tanár is működik és az oradeai jogakadémia távozásával, illetve Clujra költözésével neki is át kellett volna menni. Mosoiu azonban egyelőre még Oradeán maradt s intézte a város ügyeit.

A liberális polgármester számtalan ízben kimutatta kisebbségbarát érzelmeit és a tanács sovén tagjaival szemben gyakran megvédte a lakosság érdekeit. Az utóbbi időben azonban elfoglaltsága elszólitotta a városból, gyakran volt távol és ez alatt az idő alatt Bledea László helyettes polgármester bőven kimutatta kisebbség és zsidóellenes érzelmeit.

Mosoiu távozása nagy veszteség lenne a városra nézve, de még fokozza a sajnálko-

zást, hogy a népszerű polgármester örökét valószínűleg Bledea Lászlóval töltik be, akiről mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy szereti a kisebbségeket.

Bledea ur egyik legutóbbi gesztusához tartozik például, hogy Jom-Kippur napján a hetipiacot nem halasztotta el, mint azt a város zsidó kereskedői kérték.

Évtizedek óta nem fordult elő, hogy hasonló kérést nem teljesítettek volna, de Bledea László, aki nem ismer városi érdekeket, kijelentette, hogy a hetipiac elhalasztására nincs semmi ok és legfeljebb a zsidók nem keresnek egy nap.

A tanács többsége a hetipiac elhalasztása mellett volt, de Bledea ur keresztülvette akaratát.

Itt írjuk meg különben, hogy a városi tanács legutóbbi ülésén uccát neveztek el Negulescu tábornokról, a város legutóbb elhunyt alpolgármesteréről.

Összel is, mint mindig legelőcsöbben fest és tisztít „UNIO“, Cluj. Telefon: 877.

SPORT

Universitatea—Romania

Vasárnap ismét teljes fordulót játszanak a Nemzeti Bajnokságban

Cluj, október 9. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokságban vasárnap ismét teljes fordulót játszanak. A vasárnapi forduló éppen a helyezések eddigi állása miatt érdekesebbek ígérkeznek, ezek közül az érdeklődés két helyi derbi: a Venus—CFR és az Universitatea Romaniaa mérkőzés felé fordult.

A bucaresti derbi a legutóbbi formák alapján a Venusnak ígéri a mérkőzés két pontját. A cluji derbit illetően azonban nehézségekbe bocsátkozni. Mind a két együttes az utóbbi időkben javuló formát mutatott. A Romania Felecan felépülésével védelmében tekintélyesen fejlődött. Az Unirea Tricolor elleni mérkőzésen mutatkozó összeállítási hibák korrigálásával a Romania komoly teljesítményre képes együttes. Az Universitatea ugyancsak komoly erősítést kap a hátvéd posztján Bulzan személyében, Orza bekerülhet a halvesorba, amely így komoly láncot képez. A vasárnapi Universitatea erejét azonban a csatársorban szereplő Szaniszió képezi, aki, mint Bucarestből jelentik, elnyerte rendezetlen állampolgárságát és ezzel bajnoki mérkőzéseken való szereplése elől elhárult az akadály. Szaniszióval megerősövé az Universitatea ismét a régi nagy csapat. Az a kérdés tehát, hogy a csapatokban rejlő képességek milyen arányban fognak a vasárnapi találkozón érvényesülni. Ha mindkét együttes komplett felállásban játszik és a játékosok mindegyike tudása legjavát tudja nyújtani, az esélyek mérlege mintha kissé az Universitatea mellé billenene. Természetesen nagy szerepe lesz a vasárnapi derbin a szerencsének is, amint lényeges az is, hogy a mérkőzést olyan tekintéllyel rendelkező bíró vezesse, aki a derbiket jellemző kedélyeket kordába tudja szedni és a mérkőzést elejétől végig a kezében tartja.

A Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulójának részletes programja egyébként a következő:

Oradea NAC—Gloria.
Bucarestiben Unirea Tricolor—Ripensia.
Bucarestiben Venus—CFR.
Aradon AMTE—Juventus.
Timisoara Kinizi—Crisana.
Clujon Universitatea—Romania.

A B-ligában: Makkabi—Brasovia Bucarestben, Elpis—Sportul Studentesc Constantában, Rovine Grivita—Jiul Craiovan, UDR—TMTE Resitan, Ilsa—Craiu Iovan Timisoara, CFR—Olimpia Clujon, Phoenix—CFR (Oradea) —Amarnen IAR—CFR Simeria Brasovban, Unirea—Mures Alba-Julian, Soimii—Stiela Sioiuban.

Seliceanu Gligor lett a cluji bíróbizottság elnöke. A cluji bíróbizottság vasárnap tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen elnökül Seliceanu Gligort választották. A bíróbizottságban tisztséget kapott Giurgiu Ghita is.

A legfőbb szövetségi ügyek elé kerül a román-magyar sportbéké ügye. A futballszövetség tegnapi ülésén foglalkozott a MLSZ átiratával, amelyben a magyar szövetség közli, hogy részéről semmi akadály sincs a normális viszony helyreállításának. A futballszövetség az átiratot áttette az UFRS-hez, hogy az döntson a béke ügyében.

Bulgária rendez a jövő évi Balkán-játékokat, míg Romániára 1937-ben kerül sor. Ez a Balkán-játékok bizottságának határozata. Jugoszlávia kapta meg viszont a jövő évi Balkán deklon és maratoni versenyek megrendezésének jogát.

Hetvennyolcezer silling, közel kétfélmillió lej volt a vasárnapi bécsi magyar-osztrák bevétele.

Nevet változtatott a cluji Romania. A Labdarúgószövetség ismeretesen a többek között a cluji Romaniat is nevének megváltoztatására kötelezte. A cluji egyesület szombaton rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen a Dacia Romaniaa név mellett döntöttek. A hatá-

Pótkávégyár

teljes berendezés elköltözés miatt

olcsón eladó

Cím: dr. Kendafi ügyvéd, Bistrița.

rozatról értesítették a bucaresti szövetséget, azonban mint bucaresti magánforrásból értesülünk, a névváltozást ebben a formában nem tartják megoldásnak.

A Haggibor sportegyesület új irodahelyiségében nagy szükség lenne egy vagy két íróasztalra és egy szekrényre, esetleg apróbb irodaberendezésre. Az elnökség igen kéri azokat, akiknek ilyenzerű fölösleges butodarabjuk van, szíveskedjenek a 872 vagy 977 telefonszámnak bementani.

Az országos teniszbajnokság mai eredményei: Férfi egyes I. oszt.: Elődöntők: Pusztay—Poulieff 6:3, 5:7, 6:3, 6:2, Schmidt—Ham-

burger 6:4, 7:9, 5:7, 6:3, 6:3. Női páros I. oszt.: Poppenné—Bereczky—Wertheimerne, Ronceané 6:2, 6:3. Döntő. Vegyes páros I. oszt.: Camill, Ilyés—Calmusky, Cerbu 6:3, 6:1.

Vines a profi tenisz világbajnok, mert legyőzte Tildent. Londonban a Wembley sportcsarnokban szombat este játszották le az 1935 évi profi világbajnokság döntőjét. Vines USA—Tilden USA 6:1, 6:3, 5:7, 3:6, 6:3.

A cernauti Makkabi futballcsapata kétszeri meghosszabbítás után Román Kupa mérkőzésen 3:2 arányban győzött az ottani CFR ellen.

KÖZGAZDASÁG

Rendkívül súlyos helyzetbe jutott a román fakivitel

Teljes bizonytalanság a magyar, német és francia piac felé irányuló exportnál

1930 óta a faexport lehetőségei állandóan csökkenő irányzatot mutatnak. A kivitel esélye fokozódó, kedvezőtlen kihatást gyakorol a faiparra. Azok a vállalatok, amelyek a külfölddel való kapcsolatok fenntartására még mindig törekednek, ezen igyekezettük: súlyos áldozatokot hoztak és jelentékeny veszteségeket szenvedtek. A külföldi piacokat az oroszok elárastották olcsó faárukkal úgy, hogy a verseny felvétele mindjártabb kilátástalanná vált, a belföldi piacokon pedig éveken át bizonytalanság uralkodott. Az utóbbi két év során a helyzetben javuló irányzat jelleme kezdtek mutatkozni. A kivitel túl jutott a mélypontra s lassu emelkedést észlelhetünk. Am a nehézségek most sem jelentéktelenek. Görögország fejfűggesztette ugyan a 44%-os valutafelárat, de új kliringegyezmény megkötéséig nem hajlandó új beviteli engedélyeket kiadni. A Magyarországgal való kap-

csolatban a helyzet az eredményt illetően csaknem azonos a görögországgal. A kereskedelmi egyezményt felmondják és a köntendő új egyezmény megkötéséig most teljes bizonytalanság uralkodik.

Németország a követeléssel állott elő hogy minőségileg jobb árut adjanak át, mert csak jobb minőséget hajlandó elfogadni. A francia piacokon is kedvezőtlené alakult a romániai faáru helyzete. A múlt év első felében huszezer tonnát vitt ki Románia Franciaországba ez év első felében csak 4 ezer tonnát. E viszonylatban további csökkenés várható, mert az osztrák exportörök nagyobb mennyiséget készülnék a francia piacra dobni.

A romániai fakivitel érdekében helyes lenne az egyezmények ellenőrzés alá vétele és feülvizsgálása, különben a faexport további teret fog veszíteni.

Lényegesen emelkedtek a gyógyszerárak

A gyógyszerek hatvan százalékát külföldről kell behozni, miután a belföldi gyárak csupán mintegy negyven százalékát tudják fedezni a szükségletnek. Az importnehézségek miatt a gyógyszerellátásban zökkenők állottak elő. Egyes gyógyszerek teljesen hiányoznak, mások ára pedig túlmagyas s így teljesen hozzáférhetetlenek a szegényebb néposztály számára.

A múlt év folyamán a gyógyszer-behozatal emelkedést mutatott, de ezévből erősen lezszorították.

A behozott áruk nagyrésze németországi származású. A németek szemben az angolokkal és franciákkal, hitelt is nyújtanak. Az áruk a következőképpen alakultak: 1935 szeptember vége: külföldi aspirin kgr. 4000 (1934 szeptember végén 3000); Külföldi kínin kgr. 4500 (1934 szeptemberben 3400); Piramidon kgr. 18.000 (1934 szeptemberben 13.000). Külföldi parfómólj kgr. 12.000 (1934 szeptemberben 8000). Neosalvarsan, közép dózis 24 (1934 szeptemberben 18). Külföldi fogkrém tucatja 660 (1934 szeptemberben 400). Belföldi fogkrém tucatja 312 (1934 szeptem-

berében 240). Belföldi kölnivíz kgr. 320 (1934 szeptemberben 280). Belföldi pipereszappan tucatja 170 (1934 szeptemberben 140). Marsilva-zappan tucatja 720 (1934 szeptemberben 480). Vatta, csomagolva kgr.-kint 140 (1934 szeptemberben 120).

A külföldi gyógyszerárak 25—63%-kal, a belföldiek 2—34%-kal emelkedtek. Az angiai áru 40—50, a franciaországi 30—40, a németországi 20—25%-kal emelkedett. Az ár-emelkedések következtében a fogyasztás 40—50%-kal csökkent. A drágulás oka elsősorban a 44%-os valutafelár,

Újabb behozatali engedélyek

Legújabb jelentésünk óta a következő jelentősebb importautórizációkat adták ki: Hertzog Adám, Timisoara 1835 kgr. pamut Svájból 366,795 lej értékben. — „Textra”, Bucaresti 21,000 kgr. pamut 2,100,000 lej értékben Olaszországból. — Stábil, Rom. Melca, Oradea 433. vámtétel 20,000 kgr. Ausztriából 600,000 lej értékben. — Talpa, Bucaresti 945,000 lej értékben Görögországból és 1,960,000 lej értékben Olaszországból. — Lichmann és László, Oradea 388. vámtétel

Székely és Rétí BUTORGYÁRT

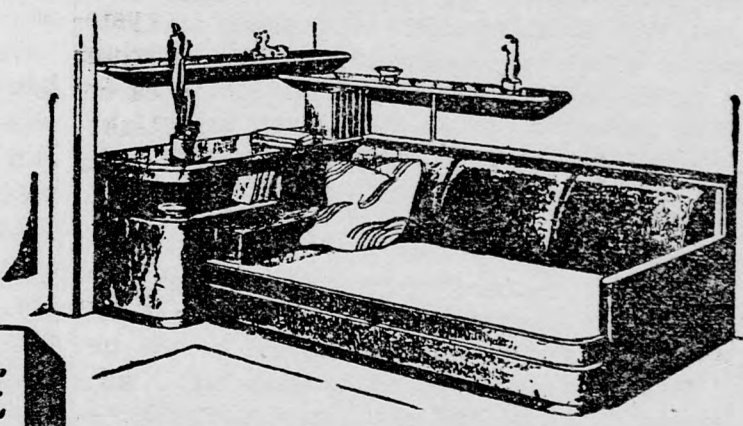
TÁRGU-MURE/—BUCURE/TI—BRA/OV

Tervezőink művészete,

Munkáink szaktudása

Anyagjaink kiválósága, nyújtják Önnek azt a biztosítékot, mely a butorvárállás elfeltétele.

Hivjon bennünket bizalommal és szakemberünk olyan rajzokat mutat majd be Önnek, amelyeket Ön magának elképzelt.

171,000 lej értékben Olaszországból. — Brasovi primária, gépek Németországból 1,964,000 lej értékben. — Dermata bórgyár, Cluj, bór Ausztriából 2,000,000 lej értékben. — Wilhelm Scherg, Brasov, gyapju 10,000 kgr. 2,000,000 lej értékben Ausztriából. — Gyapjuipar, Timisoara, gyapju Ausztriából 320,000 lej értékben. — Bánáti Textilipar, Timisoara 1,900,000 lej értékben ugyancsak Ausztriából. — Sport, Cluj 266,800 lej értékű gyapju Ausztriából. — Adegó harisnygyár, textilanyagok 1,200,000 lej értékben Svájból, valamint 960,000 lejre Németországból. — Soc. pentru preiurarea de piele Tg.-Mures 300,000 lej értékű bőr Bulgáriából. — Kern & Co. 400,000 lej értékű vasáru Ausztriából.

ARLEJTESEK. Október 15-én a mures megyei Cămpiei község hivatalos helyiségében arlejtést tartanak a községi vadászati jog bérbeadása tárgyában. — Október 16-án az oradeai állami kórházak igazgatóságán arlejtés utján szerzik be a kórházak lisztkenyer-, hus- és zsír-szükségleteit. — Október 25-én a tárnavamaremegeyi Rupea község hivatalos helyiségében arlejtést tartanak a vadászati jog bérbeadása tárgyában. — Október 16-án a sibiumegyei Tiliaca község hivatalos helyiségében arlejtés utján vállalatba adják a községi nemzeti ház építési munkálatait. Előirányzat 1 millió 700 ezer lej. — Október 26-án a timistorontalmegyei Simrisigh község hivatalos helyiségében arlejtést tartanak a vadászati jog bérbeadása tárgyában. — Október 18-án a bradi helyi parancsnokságán arlejtést tartanak 26 ezer másodosztályú marhahus, 3000 kgr. füstölt szalonna, 3000 kgr. sószalonna és 200 kgr. zsír beszerzése tárgyában. — November elsején a caransinai aradmegyei községben arlejtés utján hat évi időtartamra bérbeadják a községi vadászati jogot. — Október 20-án Gărbău község hivatalos helyiségében arlejtést tartanak a községi tulajdonát képező 19 hektár erdőterület faanyagát. — November 7-én turdai városházán arlejtést tartanak a városi műjéggyár építési munkálatainak vállalatba adása tárgyában. — Október 14-én timisoarai városházán arlejtést tartanak a darab autóchassé beszerzése céljából. — Október 28-án a Baba Vechea, timistorontalmegyei község hivatalos helyiségében arlejtés utján adják vállalatba a Sebes Körösök átvezető hid építési munkálatait. — Október 19-én a cluji egészségügyi inspektorátusán arlejtést tartanak hus, fűszer, kenyér és gyarmatárak beszerzése céljából. — Október 15-én az aradi városházán arlejtést tartanak 7 darab 2.5 tonnás autóbussz beszerzése céljából. — Október 22-én a treiscaunmegyei Gatalina község hivatalos helyiségében arlejtést tartanak 3611 köbméter fenyőfa eladása tárgyában. — Október 30-án a sebesalbai városházán arlejtés utján értékesítik a város tulajdonát képező 678.50 négyzetmeter belterülettel 15 ezer lej kiliáltási árral. — Október 11-én a fágárasai városházán arlejtést tartanak a Brailianu ut közvezési munkálatainak bérbeadása céljából. Előirányzat 2 millió 500 ezer lej. Október 15-én a tárnavamuresi Papiu Iarian liceumban arlejtést tartanak 11 ezer kgr. hus, 800 kgr. zsír és 20 ezer kgr. kenyér és 17,500 kgr. tej beszerzése tárgyában. — Október 17-én Bucarestben az állami erők igazgatóságán arlejtést tartanak a bihormegyei Beliu község határterületen levő 65 hektár erdőterület kiemelését céljából. — Október 25-én a földművelésügyi minisztériumban Bucarestben arlejtés utján értékesítik az odorheimegeyi Varghiz község tulajdonát képező 35.51 hektár erdőterület kiemelési munkálatait. — Október 11-én a sghisoarai erdőfelügyelőségénél arlejtés utján értékesítik az odorheimegeyi Mares község közbirtokosságának tulajdonát képező 6.12 hektár erdőterület faanyagát. — Október 22-én a reghini városházán arlejtés utján adják bérbe a város tulajdonát képező Calea Traian 41.43 szám alatti parasztorlési malmot. — Október 15-én a brasovi városházán arlejtést tartanak különböző csatornázási munkálatok vállalatba adása tárgyában. — Október 29-én a timisoarai helyi parancsnokságán arlejtés utján adják bérbe a katonai kincstár tulajdonát képező legelőket. — Október 15-én a brasovi városházán arlejtést tartanak a városi gázgyár részleges szállítandó 800 torna szén beszerzése céljából. — Október 18-án a timistorontalmegyei fekturán arlejtés utján adják vállalatba a timisoara—buziási országot Buzias fűrésztűzakaszának közvezési munkálatait. — Október 25-én a cluji városházán arlejtés utján adják bérbe a Piața Mihaiu Viteazul 14 szám alatti és a város tulajdonát képező üzlethelyiséget. — Ugyanott október 29-én három évi időtartamra bérbeadják a Piața Unirii 1. szám alatti üzlethelyiséget. — Október 19-én a mediási városházán arlejtést tartanak uccaközvezési munkálatok vállalatba adása céljából. Előirányzat 12 millió 788 ezer lej. — Fágárasmegyei Sinca Vechea községben október 19-én arlejtést tartanak a községi kőhányá bérbeadása céljából. Ugyanakkor arlejtést tartanak különböző csatornázási munkálatok elvégzésére. Előirányzat 135 ezer lej.

A nem

Bucuresti

A nemzeti gozatának volt pénzügdet. Madge csoportokat hónapokban törtek és esetlen komámanlyutólra az esetr egymástól mértékig e dali szervez fogni. Amik a jobboldal teszi ezt, hanem inkább gét érzi am jelentősebb kiderül abt párti vezet népgyűlése vakat, ameső jobbold Maniu is beszédében

Madgear

a nemzeti

szerüségét

— Téve

mondotta

a mi polit

történi, m

sza a korm

nyilván n

jelentőség

hogy meht

nem hogy

uj alapokr

Aki világo

érti, hogy

ja megbuk

mukba lép

mányt a r

ugyanazok

zökkel dol

kormányut

legfeljebb

torló min

parasztpár

eredménye

zet hozzá

szág akar

— De

tathatják

ben alakit

életét? A

kormányza

dasági és

elő? Ez a

a liberális

liberálisai

nak.

— Ava

szervezete

ezek a cso

ra, hogy

külön nem

pedig leh

ideológiai

egyezik O

még kevés

egyesen

jelszavá

is működ

lomtáru

getoiami

nyítani.

a mesters

pes, mert

ugy érten

ramja. E

A nemzeti parasztpárt alkalmazkodik a megváltozott viszonyokhoz

Madgearu támadja a szélső-jobboldalt, de átveszi annak jelszavait

Hogyan akarja megteremteni a nemzeti parasztpárt a románok Romániáját

Bucuresti, október 9. (Az Uj Kelet tud.) A nemzeti parasztpárt dorohoimegyei tagozatának vasárnapi gyűlésén Madgearu volt pénzügyminiszter tartott nagy beszédet. Madgearu főleg a szélső jobboldali csoportokat támadta, amelyek az utóbbi hónapokban rendkívüli mértékben előretörték és a liberális kormány távozása esetén komoly aspiránsai lesznek a kormányutódlásnak. Ez áll különösképpen arra az esetre, ha Vaidának sikerülne a ma egymástól elszigetelten működő és bizonyos mértékig egymással szemben álló jobboldali szervezeteket egységes akcióra összehozni. Amikor tehát a nemzeti parasztpárt a jobboldali szervezeteket támadja, úgy teszi ezt, nem annyira ideológiai okokból, hanem inkább, mert politikai szükségességét érzi annak, hogy ma kétségtelenül legjelentősebb riválisát maga alá gyűrje. Ez kiderül abból is, hogy a nemzeti parasztpárti vezetők az utóbbi időben különböző négyüléseken hangoztattak olyan jelszavakat, amelyek békésen megférnek a szélső jobboldali harci eszközei között és még *Mamnu* is megütött ilyen hangokat uioarai beszédében.

„Nem azért mozgolódunk, hogy megdöntsünk egy kormányt“

Madgearu Dorohóban mindenekelőtt is a nemzeti parasztpárt egyre növekvő népességét hangoztatta.

— Tévedés volna azonban azt hinni — mondotta a volt pénzügyminiszter — hogy a mi politikai erőnk felvonultatása azért történik, mert türelmetlenül vágyunk vissza a kormányra. Akik így gondolkoznak, nyilván nem tudják a mai idők mélyebb jelentőségét. Nem azért mozgolódunk, hogy megbuktassunk egy kormányt, hanem hogy megdöntsünk egy rendszert és új alapokra helyezzük állami életünket. Aki világosan látja az eseményeket, megérti, hogy a nemzeti parasztpárt nem akarja megbuktatni a liberálisokat, hogy nyomukba lépve megalakítsa a tizedik kormányt a restauráció óta, amely kormány ugyanazokkal a módszerekkel és eszközökkel dolgozik. A nemzeti parasztpárt kormányutódlási jogát nem lehet elvitatni, legfeljebb bitorolni lehet, de a hatalom bitorlói mindig rosszul jártak. A nemzeti parasztpárt jogát előző kormányzásainak eredményei, programja, vezetői és a nemzet hozzájárulása támasztják alá. Az ország akarja pártunkat.

— De hadd lássuk, kik azok, akik i vitathatják azt a jogunkat, hogy gyökerében alakítsuk át ennek az országnak az életét? A liberális párt, amely két éves kormányzásával... és gazdasági és pénzügyi vérszegénységet idézett elő? Ez a párt feloszlásra van itélve, mert a liberális napja lehangyolott és a mi liberálisaink már csak az elföldelésre várnak.

Vezethetik-e az államot a „szélsőséges nacionalista“ szervezetek?

— Avagy talán a nacionalista szélsőség szervezetei? Sem külön-külön, sem együtt ezek a csoportok nem lehetnek hivatva arra, hogy az állam ügyeit vezessék. Külön-külön nem jelentenek semmit, fuzionálásuk pedig lehetetlen, mert amit a... ideológiai tartalmának nevezhetnek, nem egyezik *Cuza* antiszemita doktrínájával, még kevésbé *Goga* legujabb felfogásával és egyenesen szemben áll *Vaida* Sándor közös jelszavával, a numerus valahicussal. Nem is működhetnek együtt, mert *olyan konglomerátumot alkotnának, amelyet még Argetoianu* ügyessége sem volna képes irányítani. Ha azonban megkérdjük, hogy ez a mesterséges alakulat, nem volna életképes, mert nincs konstruktív programja, úgy értem: konstruktív nacionalista programja. E csoportok jelszava: Románia a

románoké. Ki ne írná alá ezt a nemzeti jelszót? De kérdés az, hogyan biztosíthatjuk a románok tényleges hatalmát hazájukban? A történelmi viszonyok miatt folytán négy millió kisebbségi került a román határok közé tízennégy millió románnal szemben. A békeszerződések, amelyek biztosítják jelenlegi határainkat, román állampolgároknak minősítették őket, velünk ősrómánokkal egyenjogú polgároknak. Mi nem utánozhatjuk a békeszerződések ellen küzdő Hitlert, alattvalóknak minősítve a kisebbségeket és első és másodosztályba osztva a többi polgárokat, fajtisztaság szerint. De ha meg is tehetnők, nem biztosítanók ezáltal a románok Romániáját. Aki pedig megcsinálná, az veszélyeztetné az állam létezését. Mi nem üthetjük ki a zsidókat és nem is semmisíthetjük meg őket pogromokkal. Megkísérelte a cári Oroszország és hogy mennyire nem sikerült ezzel megerősítenie a cári állam alapjait, azt bizonyítja Szovjetország, amelyet a régi állam romjaira építettek. Nem is téveszthetjük meg önmagunkat a numerus valahicus című, tartal-

lomnélküli jelszóban foglalt nacionalizmussal, melyet még a szerzője sem bátorkodott eddig megvilágítani, még kevésbé fontos programpontokba összefoglalni, még most a végső órákban sem, midőn a valachisták a hatalomért verekszenek. A szélsőjobboldali csoportok programjai ennél fogva negatívek. Velők együtt a románok Romániája is álom marad. A nacionalista szélsőség konstruktív tehetetlenségének ezzel a felvonulásával szemben mi azt állítjuk, hogy Románia csak úgy biztosítható a románok számára, ha előbb a parasztok Romániája lesz.

Románia a multban a bojár Romániája volt. Midőn az államhatalom a bojárok kezéről átszállt a liberális párt által teremtett ipari és pénz-plutokrácia kezére, Románia megszűnt a románoké lenni, mert a bankokat és az ipart előzömlötte a külföldi, főleg zsidó tőke és az ennek nyomán keletkező városok jellege egyre kevésbé román lett.

Az eképpen teremtett neojobagság krónikus szegénységre ítélte a parasztságot,

amíg a liberális plutokráciának nyújtott pénzügyi és ipari monopólium súlyosbította a parasztság nyomorát, megerősítve az új polgárság idegen elemeit.

— Ez a helyzet valamennyire javult a földosztás folytán, de rosszabbodott az egyesülés után azáltal, hogy a csatolt területeken idegen nemzetiségű polgárságot örököltünk. A liberális pártnak az első tíz évben folytatott szinleges gazdasági nacionalista politikája a valóságban csak fokozta a városok elidegenedését és az idegen nemzetiségű plutokrácia megerősödését.

— Hogyan változtathatunk ezen és hogyan biztosíthatnók a románok Romániáját? Ha rendeletileg állapíthatjuk meg a román személyzet számarányát a vállalatokban, legfeljebb a román munka elsőbbségét biztosíthatjuk és ezt is csak a románok számarányának megfelelően. Több helyet biztosítunk tehát az igazgatósági tanácsokban a mieink számára. Románia azonban csak akkor lesz igazán a románoké, ha megteremtjük a parasztságot Romániáját.

Madgearu ezután a paraszti állam programját fejtegette, rámutatva arra, hogy egy ilyen állam nem fogja tűrni a mai eszközöket és állapotokat, amelyek a románok elszegényedéséhez és az idegenek meggazdagodásához vezettek.

Amint Madgearu beszédéből is kitűnik, a nemzeti parasztpárt vezetői egyre inkább igyekeznek beszédeikben az országban uralkodó antiszemita atmoszférához alkalmazkodni.

Capitol Mozgó Ma BOLVARY-premier!

ÖFENSÉGE INKOGNITÓBAN

Nagyszerű rendezésű, zenés vígjátékláger. Rendezte: Bolváry Géza. Főszerepben: Magda Schneider, Wolf Albach Retty, Hans Moser, a legkitűnőbb művészgárda: Richard Romanovsky. Műsor előtt: Világhíradó!

Egy parasztagazda őrjöngő rohamában feldarabolta feleségét

Timisoara, október 9. (Az Uj Kelet tud.) Hátborzongató tragédia történt a Bánát fővárosához közel eső Silca községben. Biraescu Joan parasztagazdát tegnap éjszaka őrjöngés fogta el, amelynek hatására a szerencsétlen ember baltát ragadott és nekitámadott álmából felriadó feleségére. Az eszeveszetteen hadonászó ember egyetlen csapással levágta felesége fejét, majd a fej nélküli törzsről levagdosta a két kart és lábat, aztán pedig a lemetezett végtagok ujjait vágta le. A még mindig őrjöngő ember kirohant az uccára

a véres baltával bevverte a szomszédok ablakait, akik ijedten szaladtak ki a nagy lármára. Az őrjöngő ember hadonászni kezdett, amelynek következtében közelharc támadt az örült és a szomszédok között. Biraescu súlyosan megsebesült a közelharcban. Közben értesítették a mentőket, akik életveszélyes sérülésekkel szállították be az örült embert a timisoarai kórházba, ahol a szerencsétlen ember a halállal vívódik. A rendőrség másnap kiszállott a helyszínre, ahol megtalálták az asszony szertedarabolt hulláját.

Kétezeröttszáz lej havi fizetést akar adni az állam minden orvosnak, aki kötelezi magát, hogy falun telepedik le

Gane professzor egészségügyi államtitkár nyilatkozata a falvak közegészségügyi szintjének emeléséről

Bucuresti, október 9. Titu Gane egyetemi tanár, a közegészségügyi minisztérium államtitkára a közegészségügy javítása érdekében foganatosított miniszteri intézkedésekről az alábbi nyilatkozatot adta a bucaresti sajtó munkatársainak.

— A kormány a város és a falu egészségügyének lényeges különbözőségére való tekintettel egyre nagyobb gondot fordít a falusi lakosság egészségügyére. Több helyen mentő- és vizsgálóállomásokat állítottunk fel, amelyekben a falusi betegek orvosi kezelésben részesülhetnek. Az utóbbi két év folyamán a kormány e célokra már 14 millió lejt fordított. Ennek a munkának a megyék és községek bekapcsolódásával tovább kell folynia. A minisztérium terve vette a községi orvosok számának szá-

porítását. Falvakban letelepedni óhajtó orvosokkal szerződést fog kötni, akiknek az illetménye havi 2500 lej lesz. Ennek ellenében viszont nincs más hivatali kötelezettségük, minthogy meghatározott községben kell lakniuk és rendelőórákat naponta rendszeresen tartaniuk.

— A minisztérium a mócvidéken beindított egészségügyi akciót a jövőben még nagyobb arányokban folytatja. Uj közegészségügyi építkezéseket, vettünk tervbe. Campeniben szanatórium, Baia de Arieșen kórház épül. Margau és Baltesti, cluj, illetve turdamegyei községekben új körzeti állásokat létesítettünk. A huedini kórház külön tuberkulotikus osztályt kapott.

— A tüdőbetegségek terjedésének meg-

akadályozására az egész ország területén intenzív akció indul. A „tüdővészellenes Nemzeti Liga“ részletes tervet terjesztett elő, amelyet a minisztérium elfogadott. A tüdővészellenes küzdelem céljaira 86 millió lej áll rendelkezésre. Ebből 36 millió lejt a király védnöksége alatt álló liga teremtett elő.

— A közegészségügyi minisztérium az új törvény rendelkezéseire képest 320 kórházat, 72 megyei és 32 városi egészségügyi hivatalt vett át. Annak érdekében, hogy az intézmények fenntartása ne jelent sen igen nagy költségvetési kiadási többletet,

száz lej adó után 2 lej közegészségügyi adót vet ki a minisztérium.

Egész sora volt a közegészségügy szolgálataiban álló épületeknek, amelyek a rosszkarbantartás miatt nem feleltek meg a követelményeknek. Épületjavítási célokra több, mint 10 millió lejt fordított a minisztérium. Dejen hatmillió lejt rugott a kórházépítési építkezések költségvetése. Aiudon, Targu-Muresen, Timisoaran, Soporan hasonló munkálatok folytak. Kijavítottuk a bucaresti elmeógyógyintézet épületét, a cluj-i ortopéd kórházat s kiegészítési munkálatokat végeztettünk Pitesti, Ramnicul Valcea, Roman, Turnu Severin és Barlad kórházaiiban. A minisztérium vállalja a közegészségügyi segédszemélyzet, bábák, egészségügyi megbízottak illetményeinek fizetését is.

— Szabályozni készül a minisztérium a gyógyszereszek és a droguisták feladatkörét.

Szigoru szankciók mellett eltítják a drogériáknak és illatszertáraknak a gyógyszer árusítást.

Pályázatot hirdettünk meg hatvan városi gyógyszerári koncesszióra és több vidéki megüresedett gyógyszerári helyre. A pályázati határidő november 11. A gyógyszereszek egyesületének alapszabályait sikerült összhangba hozni a gyógyszerári koncessziók elnyerését szabályozó rendeletekkel. Bizottságot alakítottunk, amely arra van hivatva, hogy összeállítsa a magán- és közgyógyszerárak és az állami intézmények gyógyszerár-árlistáját. Az államtitkár végezetül hangsúlyozta, hogy a minisztérium a legnagyobb jóindulattal viseltetik a gyógyszerészet problémái iránt.

— Csakis népszavazás útján állítják vissza a görög monarchiát. Athénből jelentik: A lapok azt a hírt közölték, hogy György király azonnal visszatér a trónra, mielőtt a nemzetgyűlés megszavazza a királyság visszaállítását. A hírrel kapcsolatban Csaldarisz miniszterelnök sajtónyilatkozatban hangoztatja azt a változatlan kormányálláspontot, hogy a monarchiát csak népszavazás állíthatja vissza.

Hírek az épülő országból

*

Palesztinában megkezdődött a citromkivitel. E gyümölcs szüretének nem nagyon kedvezett ugyan az ezévi erős Chamsin. A citrom ára mégis elég kielégítő, főképpen azért, mert Itália ebben az évben nem adja el citromtermését, amely szükséges Afrikába szállított katonáinak.

A palesztinai guapefruit kivitelét novemberben kezdik meg. Az aratási eredmények jóval kielégítőbbek most, mint az előző évben és a narancstermés is nagyon jól hozott ezidén.

Még nincsen elhatározva, hogy melyik piacon helyezik el a termést. Németország azt akarja, hogy változtassák meg az előző évi szállítást, hasonlóképpen Csehszlovákia is. A Lengyelországgal való kereskedés még függőben van és ugyancsak nehézségek merültek fel az angol piacon is. Mindennek ellenére remélhető, hogy az ezévi palesztinai citromkivitel nagyobb haszonnal zárul, mint az előző évi.

A haifai „Nesher” cementgyárhoz új szárnyat építettek, ahol új gépeket szereltek fel. Ezen gépek segítségével a „Nesher” gyár naponta 20 ezer zsák (1000 tonna) cementet állít elő. Eddig csak 600 tonnát ért el a gyár naponta. A gyár megnagyítását, valamint az új gépek felállítását szakemberek vezetése mellett zsidó munkával vitték véghez. A gépeket az egyik koppenhágai cég szállította. A „Nesher” gyár 10 év előtt alakult és azóta 200-300 tonna cementet állított elő naponta.

Tel-Avivban a „Biblion” könyvkereskedés betársulásával megalakult az új „Hamatara” könyvkiadó. Az új könyvkiadó célul tűzte ki mindazoknak a különböző európai nyelven írt könyveknek kiadását, amelyek a cionizmusról és a zsidóságról szólnak. A cég első kiadásában Hugo Hermann „Palesztina ma” című könyve jelenik meg.

A KKL legnagyobb földszerzése augusztus hónapban ment végbe, amely 5334 dunamot tesz ki. Múlt év októberétől 15.494 dunamot tett ki a KKL földvásárlása, mostanig pedig 357.349 dunam földet szerzett összesen.

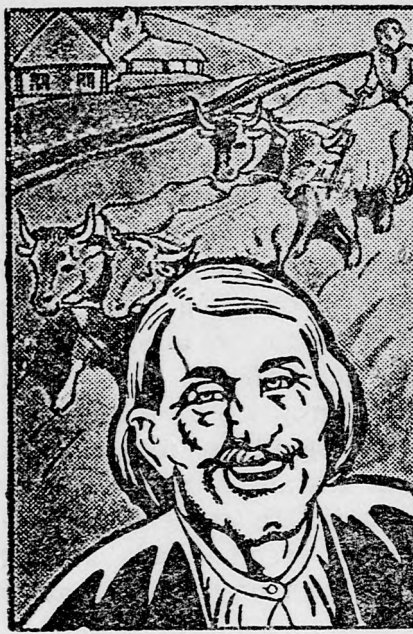
Az elmúlt hónapban 3236 dunam földet vásárolt a KKL Yokneában, az Emek Jezreel nyugati részén, amelyet német zsidóknak készülő két kolónia számára tartanak fenn. Az egyik közülök a „Werkleute” ifjúsági csoport számára készül, amely a földszerzést elősegítette. Kétezer dunam Beisan környékén van, 37 dunam pedig a Kyriath Anavim környékén Jeruzsálemben.

A jeruzsálemi városi tanács elhatározta egy a város körül futó nagy körút építését. Az ut Katamonnál kezdődne (nem messze a Rechawia zsidó városnegyedétől) és Bat Hakeremen keresztül egészen a Jaffa uccáig, aztán a Romémán és Tel-Arsan át, majd a Skopuszon keresztül, egészen a Tur arab falucskáig futna. Itt egyesíteni fogják a Betlehemtől jövő országúttal. A nagy körút 30 méter széles lesz. Két oldalán bonyolódik le majd a forgalom, míg közepén gyalogjárót és fasort helyeznek el.

Az utóbbi napokban kiváló nemzsidó turisták keresték fel Jeruzsálemet, köztük Írország érseke, valamint a birminghami egyetem népjogi szakának tanára, Davis Butkin professzor. A vendégek néhány zsidó kolóniát tekintettek meg, amelyek mély benyomást tettek rájuk.

Zsidó turisták számosan keresik fel az országot. Most éppen a cionista kongresszus néhány delegátusa, köztük az amerikai cionista szervezet elnöke: Morris Rottenberg érkezett az országba. Ugyancsak az „American Palestine Campaign” vezető tagja: Mr. Alexander Cohen és Gitlin az ismert délafrikai vezető is a turisták között van.

Ezek a boldog emberek a megmondható,

milyen kellemes a

Sorsjátékon egy milliót nyerni

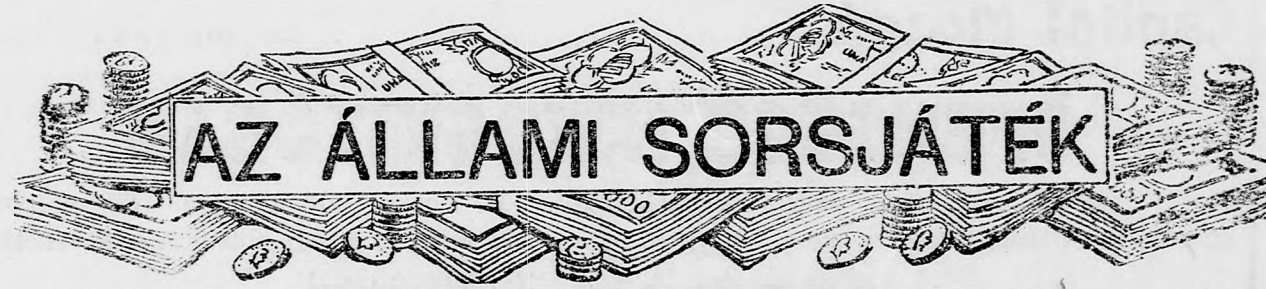
De miért fordulna hozzájuk. Néhány nap múlva saját maga is megtudja, ha van a zsebében Állami Sorsjáték sorsjegye.

OKTÓBER 15-ÉN LESZ A SORSJÁTÉK 4. OSZTÁLYÁNAK a húzása 39.025 játékos összesen 203.845.024 leit nyer.

Az Ön sorsjegyének számtalan nyerési esélye van október 15-én. Gondoljon csak újra ezekre a szerencsés emberekre. Ön is közöttük lehet, ha sorsjegyet vásárol a sorsjegyárusnál!

„RÉS-Z-SORSJEGGYEL” még a legszerényebb ember is kipróbálhatja szerencsését az október 15-iki nagy húzás alkalmával, amikor a játékosok között egy negyed milliót osztanak szét.
A sorsjegyárusok felvannak hatalmazva, hogy 250.- LEI-ért „rés-z-sorsjegyeket” bocsássanak ki. Vásároljon idejében „rés-z-sorsjegyeket”!

Húzás október 15.-én, a Fundatia Carol-ban.

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK

SZÍNHÁZ-FILM

Szücs László a Magyar Színházban

A budapesti és a bécsi opera- és operett-színhadok legkedveltebb tenoristája, Szücs László folytatja diadalmas vendégjátékát a Magyar Színházban. Csütörtökön A denevér-

ben, Strauss Johann halhatatlan vigererájában éneki Einstein, pénteken pedig elbucsuzik A mosoly országában, amelyben olyan páratlan sikerrel lépett fel kedden.

Tudnivalók az Aki mer az nyer előadásairól

1. Aki mer az nyer a legnagyobb pesti operettsiker. Meséjét Rejtő Jenő, az ötletes, elmés humorista, zenéjét Kellér Dezső és Sándor Jenő, az ismert, kitűnő és népszerű zeneszerzők írják.
2. Aki mer az nyer eddig több mint száz előadást ért meg Pesten. Nálunk szombat este lesz a premierje, vasárnap kétszer is szerepel a műsoron, a következő héten pedig minden este az Aki mer az nyer kerül színpadra. Tehát tiszter egymásután megy az Aki mer az nyer, olyan sikert vár tőle a mi színházunk is.
3. Aki mer az nyer egyuttal ragyogó látványosság is. Minden díszlete vadonatúj, minden kosztümje — közel száz — most kerül ki a szabóműhelyből. Hatalmas tűzijáték, szebbnél-szebb modern táncok fűszerezik az előadást.
4. Aki mer az nyer bemutatkozó rendezése Gróf László főrendezőnek s első fellépése Szegedi Sándor Stefi szubrettprimadonnának. Solymosán Magda s az operettegyütés legjobbjai játszanak a többi szerepekben.
5. Aki mer az nyer díszleteit Rajnai Sándor és Kudelász Károly tervezték, a táncokat Thebán János és Sándor Andor tanították be, a kosztümöket Károlyi Leona híres izlése tervezte meg, a tűzijátékokat Jakabffy Sándor pirotechnikus készíti, az előadást Schreiber Alajos vezényli.

Rendkívüli filmbemutató: Sequoia. Külföldi lapokban olvastuk a Sequoia kritikáját. Mindennél megemlítették: Ez a film valóban más, mint a többi film és több, mint a többi film. Alkalmunk volt látni tegnap a Sequoia-t és ágazat adunk a fenti kritikának. Nem holly-

woodi szépségek vonulnak fel benne, nem szerelmi történet perog le a néző szeméi előtt, nem gangsterhisztória, melyben autók száguldanak és repülőgépek berregnek, nem énekelnek benne slágert és színes revüjelenetei sincsenek. Valami egészen újat látunk, valami megragadón szépet, megkapót, ami nemcsak addig érdekkel bennünket, amíg a mozi nézőterén ülünk, hanem elkísér továbbra is és a sok egykaptafára készült sablonfilm után ez visszaadja a filmbe vetett hitünket. A történet színhelye: Sierra Nevada rengetege, ahol nyáron a vörös sziklákra perzselő tűz a nap, télen lágypihékben hull a hó. Itt perog le a történet Gátórol és Maliburól. Gátó egy pumakölyök és Malibu egy szarvasborjú. A két állat a természet akarata szerint egymás ellensége. A két állat keresztülvezet bennünket az erdők rengetegein, sziklákon, cserjéken, vízmosásokon. Lehetetlenség leírni azt a sok szépet, amit e film élénk tár. Mindenkinél látni kell ezt a csodát, mely e napokban kerül bemutatásra a Select-mozgóban.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Csütörtök d. u. 5: Az orvos. (Nagyon olcsó helyárakkal, Kovács György vendégfellépésével. Fényes Alice-szal, Budaházy Magdával.)

Csütörtök fél 9: Szücs László vendégfellépésével: A denevér. Premier helyárakkal.)
Péntek fél 9: Szücs László bucsufellépése: A mosoly országa. (Premier helyárakkal, rendes bérlet 5. sz.)

Szombat d. u. 5: A három sárkány. (Kovács vendégfellépése, nagyon olcsó helyárakkal.)

Szombat este 9: Aki mer az nyer. (A szezon nagy operettrevüje, páratlanul fényes kiállításban. Szegedi Sándor Stefi szubrett-

primadonna és Gróf László főrendező bemutatkozása, Solymosán Magda, Stefnedez Ily, Inász Aladár, Csóka József, Réhely Ödön, Sándor Andor, Borovszky Oszkár a vezető szerepekben. Premier-bérlet 5. sz.)

Vasárnap d. u. 3: Ma éjjel szabad vagyok. (Nagyon olcsó helyárakkal, Solymosán Magda, Szegedi Sándor Stefi, Stefanidesz Ily, Kovács, Jeney János fellépése.)

Vasárnap d. u. 6: Aki mer az nyer.
Vasárnap este 9: Aki mer az nyer. (Rendes bérlet 6. sz.)

Hétfőn és egész héten: Aki mer az nyer.

ROMAN OPERA MÜSORA

Péntek, október 11: Táltosok.
Vasárnap, október 13: (Matiné délelőtt 11 órakor). Szimfonikus hangverseny a Cs. Dima társaság rendezésében.

Vasárnap, október 13 este: Cigánybáró.
Hétfő, október 14: Táltosok. (Munkáselőadás.)

A ROYAL MOZGO MÜSORA:

Ma országos premier: Antónia. 1935-36. év legszebb operettje. Lengyel Menyhért színműve, Abraham Pál zenéjével és Alfred Rode 12 tagú híres cigányzenekarával. Rendező: Max Neufeld. Főszerepekben: Marcelle Chantal, az Amok és az Orkán című slágerek főszereplője. Rendező helyárak. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

EDISON MOZGO MÜSORA:

2 sláger — rendes helyárakért: I. VIII. Olivér (Borbélyok). Stan és Bran. — II. Nyugaton a helyzet változatlan. Erich Maux Remarque regénye. Helyárak: 9+3 és 13+3 lej. Kezdet: 3, 6, 9 órakor

MUNKÁS-MOZGO MÜSORA:

Csütörtökön, pénteken, szombaton 6 és 9 órakor dupla műsor: I. Doctor X. A legborzalmasabb filmdráma. II. En vagyok szuzano. Lilian Harvey és Genn Raymond a főszerepekben. Helyárak: 10 és 12 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legtisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Idősebb mérlegképes könyvelő elhelyezést keres. Szíves megkeresést „Compact” jelígre e lap kiadóhivatalához kér.

Halió! Megyült az „Elvetia” aranybevéltő, Str. Memorandului 2. Órák, ékszeres szennáncios olcsó árban, valamint e szakmába vágó munkát precízen és olcsón vállal.

Ézstőt legmagasabb áron veszi „Tacámul” Str. Neculcea 6.

Szövegművelés javítását, átalakítását, férfi és női kabátok bélelését, szőrmegallérok készítését jutányosan vállalom. Szántó utóda Veress szücs. Cluj, Nicolae Jorga 2.

Ékszer akar vásárolni vagy eladni? Forduljon bizalommal N. Bolder ékszerészhez Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszerüzlet mellett). Alapítva 1913.

Legelegánsabban készít férfiföltönyöket, kabátokat Pop, Párizsban végzett uriaszabó. Str. Regina Maria 8, emelet.

Cristal fürdőben mindennap gőzfürdő délelőtt férfiak, délután nők részére. Már reggel 5 órától nyitva. Kádfürdő reggel 6-tól este 9-ig. Dubalarilor 3. Nagypostával szemben levő uccában. (Reggeli mikve.)

Siketnémaikat, gyengetehe'ségüket és beszédhibásokat tanítok. Nagy gyógyeped. tanár Cluj, V. Goldis 32.

Konyhabufoerek, a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben, nagyon olcsón kaphatók a Str. Fántanelei 15. szám alatti asztalosműhelyben.

Régi megbízható borigynökség kér szíves megbízásokat az alábbi címre: Lévi Salamone Alba-Iulia, Str. Straian 3.

Nagy úr Mária királyné jelentik: Tata vezetésével meg rendez M. alkalmából. 60-ik életévét mescu, Vaida, azes volt min helyet. Az ün tartják meg, ványt létesíté gekre Bucure királyné is.

Meghalt Lon res whiskygy hagyott hátr sterlinget ha litó lovak ág anyagi körül igynöke vol emelkedet e üzlete és gy kot és tiz r politikai téri is választott giganikus t egész világo éves korába seként ang szakértőnek delme volt vaióssággal lenzése da teherautóka hanem né korában, kórház célj British M emlékiratai utjára kivül lóspört kiv

Előad Szukosz m órakor Fis mudban” CedeK tem

BO KATO

Haz cures iből érkezett akit a pé követek, rangu tis fogadtak haza.

Ki yorkból mint ism ját, Hue lentések neví orv a diktát nyilváno esetet. I kijelente Long sz vatalos tokban dr Weis ván vál pássai men'i ó zó tám mányzó Huey L nem V nem y zenzác

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

Nagy ünnepek keretében ülik meg Mária királyné születésnapját. Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök feleségének vezetésével bizottság alakult, amely ünnepséget rendez Mária királyné 60-ik születésnapja alkalmából. Október 29-én tölti be a királyné 60-ik életévét. A bizottságban Iorga, Mirosescu, Vaida, Vaitoianu, Coanda, tehát az összes volt miniszterelnökök feleségei foglalnak helyet. Az ünnepséget az A'heneul Romanban tartják meg, ezenkívül Mária királyné alapítványt létesítenek kulturális célra. Az ünnepségekre Bucurestibe érkezik Marioara jugoszláv királyné is.

Meghalt a whisky- király. A napokban meghalt Londonban lord Woolawington, a híres whiskygyáros, aki milliókra menő vagyont hagyott hátra. Ebből néhány százezer font sterlinget hagyott: — kiérdemesült teherszállító lovak ápolására. Woolawington szűkös anyagi körülmények között élt fiatal korában, ügyös volt egy whiskycégnél, de gyorsan emelkedett ezen a pályán. 1885-ben már önálló üzlete és gyára volt, amelyben hat hivatalnokot és tíz munkást foglalkoztatott. Később politikai téren is érvényesülést keresett és be is választották az alsóházba. Közben üzeme gigantikus méreteket öltött, whisky-márkát az egész világot ismerték és kedvelték. Hetvenéves korában karitatív munkájának elismeréséért angol nemességet kapott. Mint turf-szakértőnek nagy tekintélye és nagy jövedelme volt a lóversenyekből. A lovak iránt valóssággal hálával viseltetett és családja elnevezése dacára üzemeiben nem használtak teherautókat. Ömaga sem vett igénybe autót, hanem négyesfogaton járt. Nyolcvanöt éves korában, tavaly 250.000 fontot adott egy kórház céljaira. Ugyanakkor megvásárolta a British Múzeum számára Nelson admirális emlékiratait ötezer fontért. Temetésén utolsó útjára kísérték negyven versenylovát, az angol lósport kiválóságait.

Előadás a Poale Cedek templomában. Szukozs második napján, vasárnap délután 4 órakor Fisch Sándor „A zsidó iparos a Talmudban” címmel fog előadást tartani a Poale Cedek templomában.

BOGARAK,
füsskök, poloskák, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipusztíthatók a **KATOI** japán rovarpor által.
H. H. Balfazsar Bucuresti, Str. Șelari 7.

Hazaérkezett a külügyi alminiszter. Bucurestiből jelentik: Tegnep este a fővárosba érkezett Savel Radulescu külügyi alminiszter, akit a pályaudvaron a francia és csehszlovák követek, a külügyminisztérium magasabb-rangú tisztviselői és a sajtóigazgatóság tagjai fogadtak. A miniszter Cap Martinból érkezett haza.

Ki gyilkolta meg Long diktátort? Newyorkból jelentik: Szeptember első napjaiban, mint ismeretes, Louisiana állam kormányzóját, Huey Long szenátort lelőtték. Az első jelentések szerint a gyilkosságot egy dr Weisz nevű orvos követte el, aki régi haragosa volt a diktátori hajlamu kormányzónak. Tegnep nyilvános gyűlésen tárgyalták meg a tragikus esetet. Peter Wyuhav képviselő beszédében kijelentette, hogy nem dr Weisz lölte le Long szenátort, hanem a parlamenti őrség. Hivatalos megállapítások szerint, amit eddig titokban tartottak, az eset úgy zajlott le, hogy dr Weisz megszólította a kormányzót, aki durván válaszolt. Az orvos a sértésre arcucsapással felelt. Ebben a pillanatban a parlamenti őrség tüzeit és leterítették a kormányzó támadóját. Ugyanakkor azonban a kormányzót is golyó érte, amely halálos volt. Huey Long nem gyilkos kéztől esett el, hanem véletlen következtében. A leleplezés nagy szenzációt kellett egész Amerikában.

Október 24-én vonja felelősségre a semmitűzők egyesült tanácsa a Skoda-tygben Cihosky Mábarnokot. Bucurestiből jelentik: A semmitűzők egyesült szekcióiban október 24-én fogja tárgyalni Cihosky tábarnok perét, akit a miniszteri felelősség törvénye alapján a kamara utalt eléje.

Wojtitzky Elvira. A Cluj Magyar Színházban vasárnap este új művésznő mutatkozott be: Wojtitzky Elvira. Ismertük és megcsodáltuk éveket ezelőtt gyermektáncait. Közben pár évet a magyar fővárosban töltött a művésznevelés legjobbjai oldalán és most mint deszkákra termelt kész komédiást láttuk viszont a Viktoria szubrettszerepében. Ének- és beszédhangja megejő, finom, elbűvölő. Fiatalságának minden gyöngédségét, frissességét, játékos önfelédtségét csillogtatta. Spontán, szinte tapsok igazolták, hogy első fellépésével a szeretet kontaktusát már megteremtette a közönség felé. Az En és a kisöcsémben való második fellépését épp olyan szívesen fogadták. Wojtitzky Elvira nyeresége a színháznak és a közönségnek.

Munkás-Mozgó műsora:
Csütörtökön, pénteken, szombaton 6 és 9-kor.
Dupla műsor! Egy helyár!
I. DOCTOR X.
A legborzalmasabb filmdráma.
II. ÉN VAGYOK SUZANO
Lilian Harvey és Genn Raymond.
Helyárak: 10 és 12 lej.

A Memelvidéken még folyik a szavazatok összeszámálása. Kaunasból jelentik: Memelben a szavazatok számlálása még folyik. Berlini lapok jelentései szerint a memelvidéki németek listája kétharmad többséget kapott. — **Fiugyermeket szült a kenti hercegnő.** Londonból jelentik: Marina kenti hercegnő londoni lakásán éjjel 2.15 órakor egészséges fiugyermeknek adott életet. Simon belügyminiszter a tradíciók értelmében jelen volt az új királyi herceg születésénél.

Az UJSÁGIRÓKLUB-ban
ma, csütörtök este:
TUSU MORAWSZKY és BREIER HELÉN
az Opera szolótáncosai gyönyörű táncprodukciókkal: I. Carmen; II. Mazurka; III. Valcer; IV. Éredei orosz tánc.

Megkezdtek a Lindbergh-bébi gyilkosának fellebbviteli tárgyalását. Newyorkból jelentik: Trentonban a tábla ma megkezdte a Lindbergh-bébi elrablása és meggyilkolása miatt halálra ítélt Hauptmann perének fellebbviteli tárgyalását.

Élelmiszereket halmoztak fel Bécsben a háborútól tartó fogyasztók. Bécsből jelentik: Az utóbbi napokban fogyasztók háborus pszichozistól hajtva élelmiszereket kezdtek felhalmozni. Emiatt egyes cikkek árában lényeges emelkedések állottak elő. Most kormányrésztől hivatalos hirdetményt tettek közzé, amely hangsúlyozza, hogy nincs ok élelmiszertelhalmozásra, mert bőven áll élelmiszertelhalmozásra Ausztriában mindenütt.

Földrengés pusztított Chilében. Newyorkból jelentik: Buenos-airesi lapok jelentései szerint erős földrengés pusztított Chilében s a főváros, Santiago di Chile lakóházainak egyrésze is rombadőlt. Az áldozatok számát még nem ismerik.

Tíz rangosztályba sorozták a szovjet-tisztviselőket. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a szovjet központi bizottsága 10 rangosztályt rendszeresítette a közisztviselőknél. Fizetések is rangosztályuk szerint jár a jövőben.

A pénzügyi keretek lehetőségén belül mégis lesznek bírói előléptetések. Bucurestiből jelentik: Antonescu pénzügyminiszter e héten megbeszélést tart Pop Valer igazságügyminiszterrel a bírói előléptetések tárgyában. Pop Valer ugyanis azt kívánja, hogy módosítsa azt a minisztertanácsi naplót, amely megtilt minden előléptetést és kinevezést és a bírói testületnél eszközölhetők legyenek az előléptetések, amelyeket a legfőbb bírói tanács legközelebbi ülésén fog elhatározni.

Eladó gyári ingatlanok
Clujon közvetlenül a vasútállomás mentén.
1. Egy ingatlan 14.500 m² nagyságú, 1250 m² beépített területtel.
2. Egy ingatlan 3800 m² nagyságú, 750 m² beépített területtel.
3. Egy ingatlan 3700 m² nagyságú, 500 m² beépített területtel.
4. Egy ingatlan 17.000 m² nagyságú, iparvágánnyal és raktárakkal.
5. Több 2—3000 m² nagyságú, két uccára nyíló üres telekresek, kisebb gyárüzemek részére.
Az épületek ujonnan épült masszív, földszintes, világos és tágas munkatermekből állanak. Bármilyen gyárüzem részére alkalmasak. Kedvező ár és fizetési feltételek mellett eladók. Érdeklődéseket „Gyári ingatlan” jelige alatt a kiadóba.

Mindenképpen megtartják a bucuresti egyetemen a felvételi vizsgákat. Bucurestiből jelentik: Az egyetemi tanács elhatározta, hogy a felvételi vizsgákat az egyes fakultásokon abban az esetben is megtartják, ha a jelentkezők száma nem haladna meg a fakultásra felvehető számát. A cél a szelekció. Hozzájárultak ahhoz, hogy a bucuresti egyetem orvosi fakultásán külön vizsgaszessziót tartsanak októberben és külön decemberben, miután a diákok nagyrésze júniusban nem vizsgázott.

A bucuresti orosz templomban gyász-ünnep volt Sándor jugoszláv király halálának évfordulóján. Bucurestiből jelentik: A bucuresti orosz templomban és a Szent Miklós katedrálisban ma Sándor jugoszláv király és Barhou francia külügyminiszter halála egyéves évfordulóján isentiszteletet tartottak, amelyen résztvettek a jugoszláv, francia, csehszlovák követek, a 9-ik Sándor királyról elnevezett ezred tisztjei, valamint az uralkodó képviselője.

Influenza, spanyoljávány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandulák megbeledése, valamint ízületi bajok vagy tüdőcsúcschurtt esetén gondoskodjék arról, hogy gumra és belei a természetes „Ferenc József” keresüviz használata által gyakran és alaposan kitisztítsanak. Köz-kórházak főorvosai megállapították, hogy a Ferenc József víz lázzal járó fertőző betegségekkel is nagy szolgálatot tesz a szenvedő emberiségnek.

A világ legnagyobb léggömbje. Newyorkból jelentik: N. E. Kepner őrnagy és W. Stevens kapitány, akik tudvalevőleg újabb sztratoszféra rekord-repülésre készülnek, már elkészítették léggömbjüket. A gömb utasgondolóját egy nemrég felállított ötvözetből készült, amelynek 95 százaléka magnézium. A léggömb burkolatának elkészítésénél nem használtak tűt vagy fonala, hanem „gumicumment”-nek nevezett anyaggal ragasztották össze. A két tiszt 24 kilométer magasságba akar fejutni.

ORVOSI ROVAT:

III-ik KÖZLEMÉNY A világ legkomolyabb orvosi folyóirata így ír a „Gastro D.” új amerikai gyógyszer csodálatos hatásáról

A „Wiener Medizinische Wochenschrift” többek között ezt írja:
A megejtett kísérletek szerint a „Gastro D.” megszünteti a sima izmok görcseit és gyors felszívódási képessége alapján helyettesítheti a morfiomot. Legfontosabb hatása az, hogy csillapítja a központi idegrendszer és helyreállítja az antagónikus idegek (szabályzó idegek) megzavart egyensúlyát, tehát közvetlen hatással van a gyomor és bélzavarok okaira, ezenkívül helyileg érzésteleníti az idegnyalábokat és a gyomorfalban lévő mirigyeket. A „Gastro D.” amellet, hogy görcsöldő hatása, kedvezően befolyásolja a gyomorsav arányát és azt normálisá teszi.
A kísérleti esetek következők voltak: gyomor- és bélfékök, gyomorsavtúltengés, savtúltengéses gyomorgyulladások — pilorusgörcsök — (collin) vastagbélgyulladás, légnyelés, vesehólyaggörcsök, nem rosszatartatú, többé, vagy kevésbé kifejezett pangásos, görcsös pilorusz szűkületek, gyomorrák által okozott szűkületek, összekötött erjedési folyamatok, puffadtséggel összekötött, erjedésszerű rossz emésztés és krónikus székrekedés, gyomor- és bélméregzések (autointoxikációk) és a bélkacsok, görcseinél, valamint ér- és hörgögörcsök.
Figyelje a fentemlített folyóiratból itt megjelenő további idézeteket.

Dr F. T.
A „Gastro D.” gyógyszert 150.— lej utávvétellel küldi az európai vezérképviselő: Császár E. gyógyszerész, Bucuresti Calea Victoriei 124.

A franciaországi zsidó frontarcosok tiltakozása. Párizsból jelentik: A franciaországi zsidó frontarcosok beadványt intéztek a Népszövetséghez amelyben tiltakoznak az újabb német zsidóellenes törvények ellen. A tiltakozó iratban arra emlékeztetnek vissza a francia zsidó frontarcosok, hogy a világháború alatt 90 ezer zsidó katona vonult be frontszolgálatra a német hadseregbe. Ezek közül 12 ezer elesett a háborúban. A francia zsidó frontarcosok appellálnak a Népszövetségre igazságérzetére és felszólítják azt, hogy lépjen fel a barbár eljárás ellen.

Csak két zsidó tagot neveztek ki a lodzi városi tanácsba. Varsóból jelentik: A lodzi 24 tagból álló új városi tanácsba mindössze két zsidó tagot neveztek ki az új választásoknál. Az egyik tag az Aguda vezető Fischel Liebermann a másik pedig Klotzmann mérnök, az asszimilációs mozgalom képviselője. Erdemes megemlíteni, hogy Lodz 600 ezer főnyi lakossága közül 200 ezer zsidó.

Orosz-román cserediákok a gyógyszerészeti fakultáson. Bucurestiből jelentik: Nitescu professzor, a bucuresti egyetem tanára, aki mint Románia képviselője résztvett a nemzetközi fiziológiai kongresszuson, kijelentette, hogy a moszkvai gyógyszerészeti fakultás kezdeményezésére intervenció fog történni annak érdekében, hogy az orosz és román gyógyszerészeti hallgatók között cserét léptessenek életbe.

Töltőtollai.
ha rossz, becseréljük, vagy megjavítjuk, eredeti alkatrészekkel. Elhasználó arany tollhegyeket becserélünk. Töltőtollat díjtalanul megvizsgáljuk. Egyedülálló töltőtoll szak-tízlet:
Fehér írógépvállalat
Cluj, Str. Regina Maria 2.

שיבת חתם סופר קלוין
ב"ה עש"ק שובה חרצ"ו לפק
הודעה!
צופאלגע אונזערעס אויפופעס האבען זיך בחורים אין זאלך גראסער צאהל געמלדעט, דיע דיע אוממאספאהרגיקייט דער ישיבה ווייט איבער-שרייטעט.
דעמאנאלע האט דער וועד הישיבה בעש-לאסטן איבער דיע אויפנאמע דער איינצעלען בעווע בער עייסט נאך דערען פערזאנליכער פאר-שטעלונג ענדליגטיג צו ענטשיידען.
אללדייעניגען בחורים דיע איהרע איפנאמע אנשרעבען מאגען זיך דאהער מיטטוואך ביים ד' לט' בראשית פערזאנליך היער מעלדען.
דער וועד הישיבה.

